IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI SPRAWIEDLIWOŚCI I PRAW CZŁOWIEKA**
(NR 76)
z dnia 11 sierpnia 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 76)

11 sierpnia 2021 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem posła **Marka Asta (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– uchwałę Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1439).

W posiedzeniu udział wzięli: **Sebastian Kaleta** sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami oraz senator **Krzysztof Kwiatkowski** przewodniczący Komisji Ustawodawczej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Paulina Gabor** i **Anna Majewska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Monika Bies-Olak** i **Magdalena Klorek** – legislatorki z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.

Witam bardzo serdecznie wszystkich państwa posłów, jak również szczególnie serdecznie zaproszonych gości. Ministerstwo Sprawiedliwości reprezentują dzisiaj pan minister Sebastian Kaleta oraz dyrektor Departamentu Prawa Europejskiego, pan Artur Grajewski, których serdecznie witam. Witam też pana senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego.

Porządek dzisiejszego posiedzenia obejmuje rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z druku nr 1439.

Mam informację, że na posiedzeniu Komisji jest kworum niezbędne do podejmowania uchwał, a zatem możemy przejść do realizacji porządku dziennego.

Uchwałę Senatu, która zawiera 7 poprawek wraz z uzasadnieniem, państwo otrzymali w druku nr 1439. Wobec tego możemy przystąpić do ich zaopiniowania.

Na początek oddam głos panu senatorowi w celu przedstawienia proponowanych przez Senat poprawek.

Senator Krzysztof Kwiatkowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, nie zadręczałbym państwa. Jeżeli okazałoby się, że ministerstwo popiera poprawki, wtedy przedstawiłbym skrótową wersję uzasadnienia, a jeżeli gdzieś jest jakaś wątpliwość, to trochę rozbudowaną, żeby panie i panów posłów przekonać do poprawek Senatu. Czy mógłbym takie usprawnienie zaproponować?

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Panie senatorze, jak najbardziej.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Sebastian Kaleta:

Dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, poprawki Senatu w ocenie ministerstwa w większości mają charakter legislacyjny, porządkujący terminologię prawa wekslowego. Poprawka pierwsza ma charakter merytoryczny, jednak prace w Senacie między legislatorami też dotyczyły tego, żeby nie powstały wątpliwości interpretacyjne. Finalnie w związku z tym została wypracowana taka formuła, która nie budziła już wątpliwości między legislatorami Ministerstwa Sprawiedliwości a legislatorami Senatu.

Może więc powiem po prostu numerami, jakie jest stanowisko, jeśli chodzi o pozostałe poprawki. Pierwsza poprawka jest merytoryczna. Ministerstwo uważa, że Komisja zarekomenduje jej przyjęcie. Natomiast jeśli chodzi o poprawki drugą, piątą i szóstą, mini-

sterstwo rekomenduje, żeby je odrzucić. Z kolei trzecią, czwartą i siódmą jako poprawki o charakterze czysto legislacyjnym i porządkującym w zakresie zgodności terminologii z prawem wekslowym, tak jak wspomniałem, ministerstwo rekomenduje, proponując, ażeby Komisja zaopiniowała je pozytywnie.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Panie ministrze, drugą, trzecią i szóstą…

Sekretarz stanu w MS Sebastian Kaleta:

Ministerstwo pozytywnie opiniuje pierwszą, trzecią, czwartą i siódmą.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Trzecią, czwartą i pierwszą, tak?

Sekretarz stanu w MS Sebastian Kaleta:

Pierwszą również. Ta pierwsza dotyczy właśnie rozwiania ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych, które mogłyby się przydarzyć przy stosowaniu tych przepisów. Jednak tutaj od początku prac na poziomie Senatu również nie było wątpliwości co do celów tej regulacji. Chodziło tylko o jak najlepsze sformułowanie, żeby te wątpliwości nie powstały.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję, panie ministrze.

Wobec tego pan senator Krzysztof Kwiatkowski.

Senator Krzysztof Kwiatkowski:

Jestem znany z łagodnego usposobienia i wiecznego szukania kompromisu, dlatego chciałbym jeszcze wejść w delikatny dialog z panem ministrem. Poprawki pierwsza, trzecia, czwarta i siódma – dziękuję, że mamy tutaj konsensus, ale co do drugiej i szóstej, to te poprawki w zasadzie mają na celu wyłącznie wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych co do obligatoryjnego lub fakultatywnego charakteru tych przepisów z uwagi na użycie czasownika modalnego „powinien". Panie ministrze, tutaj ewentualnie jeszcze proszę, bo uważam, że to powinno być absolutnie poza sporem. Jak rozumiem, wtedy mielibyśmy do dyskusji poprawkę piątą i o niej powiedziałbym parę zdań dłużej, jeżeli to możliwe.

Sekretarz stanu w MS Sebastian Kaleta:

Właśnie co do poprawek drugiej i szóstej, gdzie jest propozycja zamiany „powinien zawierać" na „zawiera", tutaj stanowisko ministerstwa jest zbieżne z pozostałymi poprawkami, które porządkują terminologię, a to z tego powodu, że akurat w tym przypadku terminologia jest zbieżna z terminologią prawa wekslowego. O ile rzeczywiście dzisiaj technika legislacyjna inaczej formułuje te pojęcia w zakresie „powinien zawierać" i „zawiera", niemniej jeśli poruszamy się w obszarze terminologii prawa wekslowego, która to ustawa jest jeszcze z lat 30. Dla pewności, jak również stabilności wykładni, jak można powiedzieć, w tym przypadku stanowisko jest negatywne co do przyjęcia tej poprawki, ponieważ zaburza porządek akurat tej terminologii.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

No właśnie. Wobec tego może też pani mecenas rozwieje nam tutaj te wątpliwości.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, Biuro Legislacyjne ma absolutnie takie samo zdanie jak Ministerstwo Sprawiedliwości, jeśli chodzi o poprawki drugą i szóstą.

W szczególności idzie o poprawkę drugą, która istotnie posługuje się taką siatką pojęciową, jakiej używa obowiązującej prawo wekslowe. Sformułowanie „powinien" pojawia się w ustawie – Prawo wekslowe 27 razy, w tym używane jest również w kontekście „weksel powinien", „indos powinien", „odpis powinien". W ocenie biura wprowadzenie takiego brzmienia, jakie proponuje Senat, mogłoby właśnie spowodować wątpliwości interpretacyjne, którym Senat stara się zapobiec, poprzez wprowadzenie formy kategorycznej, pozbawionej czasownika modalnego. W ocenie biura wersja przyjęta przez Sejm jest poprawna, dostosowana do nomenklatury ustawy – Prawo wekslowe.

Natomiast poprawka szósta o takim samym charakterze dotyczy ustawy o kredycie konsumenckim. Ta ustawa również posługuje się sformułowaniem „powinien" i to też w takim kontekście jak np. „umowa powinna", a nie ma wątpliwości, że jest to element konstrukcyjny umowy. W ocenie biura również w odniesieniu do poprawki szóstej nie powstaną wątpliwości interpretacyjne przy pozostawieniu brzmienia ustawy sejmowej.

Tak więc również rekomendujemy Komisji negatywną opinię dla poprawek drugiej i szóstej.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję.

Pan senator.

Senator Krzysztof Kwiatkowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, w ocenie legislatorów i sejmowych, i senackich reprezentuję Senat, dlatego oczywiście rekomenduję przyjęcie poprawek drugiej i szóstej.

Teraz przechodzimy do poprawki, o której od początku wiedzieliśmy, że będzie wywoływać – powiedziałbym – największą dyskusję. To jest poprawka piąta. Senat w tej poprawce odniósł się do art. 4 zmieniającego ustawę o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w zakresie poszerzenia katalogu czynów nieuczciwej konkurencji. Przepis ten został dodany w trakcie drugiego czytania projektu ustawy w Sejmie. Zdaniem izby treść art. 4 nie może być uznana za poprawkę do ustawy w rozumieniu przepisów konstytucji określających zasady stanowienia prawa na etapie prac parlamentarnych. Tym samym powinna ona stanowić przedmiot odrębnej inicjatywy ustawodawczej.

Zgodnie z art. 119 ust. 1 konstytucji Sejm rozpatruje projekt ustawy w trzech czytaniach. Powołany przepis statuuje zatem nakaz, by podstawowe treści, które znajdują się ostatecznie w ustawie, przebyły pełną drogę procedury sejmowej, by nie zabrakło czasu i możliwości na rozważenie proponowanych rozwiązań. Nakazowi temu sprzeciwia się także stosowanie procedury poprawek, która pozwala na wprowadzenie do projektu nowych, istotnych treści na ostatnich etapach procedury sejmowej. Dotyczyć to może zwłaszcza poprawek zgłoszonych dopiero w drugim czytaniu i niebędących przedtem przedmiotem rozważań w komisjach.

Niezależnie od tego należy zauważyć, że wykładnia przepisów regulujących poprawki sejmowe i senackie musi być dokonywana w taki sposób, aby nie doprowadziło to do zatarcia odrębności między inicjatywą ustawodawczą a poprawkami, w konsekwencji zaś do obchodzenia wymagań, które konstytucja przewiduje dla inicjatywy ustawodawczej. Przy czym wyjście poza zakreślony przez samego projektodawcę zakres przedmiotowy projektu może mieć miejsce tylko wówczas, gdy treść poprawki pozostaje w ścisłym związku z przedmiotem projektowanej ustawy, a zwłaszcza wtedy, gdy jej wprowadzenie jest niezbędne do pełnego zrealizowania koncepcji projektodawcy. Odmienne stanowisko oznaczałoby obejście konstytucyjnych wymagań dotyczących inicjatywy ustawodawczej i trzech czytań projektu.

Podsumowując, obawiamy się, że poprawka tak wprowadzona jest niekonstytucyjna i może potem rzutować na ocenę całego projektu. Stąd oczywiście poprawka senacka i rekomendacja, żeby przyjąć poprawkę piątą w tym zakresie.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję, panie senatorze.

Czy pan minister chciałby się odnieść?

Sekretarz stanu w MS Sebastian Kaleta:

Panie przewodniczący, ta poprawka odzwierciedla pierwotny projekt ustawy, który był przedstawiony przez MS. O ile na etapie prac rządowych finalnie ten przepis nie znalazł się w projekcie ustawy, to Komisja, a następnie Sejm zdecydowały się na to, żeby przepis jednak w tej ustawie się znalazł. Zatem nie sposób powiedzieć, że ten przepis jako taki pojawił się w koncepcji ustawy dopiero na etapie drugiego czytania w Sejmie. Komisja sejmowa może zadecydować po raz drugi o tym przepisie. W związku z faktem, że pierwotnie ministerstwo zgłosiło taki przepis w projekcie ustawy, a Sejm zdecydował

się przywrócić ten przepis do ustawy, ministerstwo rekomenduje, żeby w tym zakresie poprawkę Senatu odrzucić.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Tak jest. Pani poseł Dolniak.

Poseł Barbara Dolniak (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Mam jeszcze pytania do poprzedniego tematu, mianowicie dotyczącego kwestii, o której rozmawialiśmy przed chwilą, czyli „powinien zawierać" lub „zawiera". Pan senator w ostatnim zdaniu był uprzejmy powiedzieć, że szanuje stanowisko legislatorów Sejmu, ale legislatorzy Senatu przedstawili inne stanowisko. Mam pytanie w kwestii w zasadzie czysto technicznej. Czy zgadza się pan ze stwierdzeniem Biura Legislacyjnego Sejmu, iż w zapisach dotyczących prawa wekslowego zasadniczo jest użyty zwrot „zawiera" czy też „powinien zawierać"? To po pierwsze.

Po drugie, doskonale wiemy, a wszyscy prawnicy to wiedzą, że prawo wekslowe jest jednym z najlepiej napisanych aktów prawnych. Nie było zmieniane przez wiele lat, ale jak zaczęło być stosowane, nikt nie miał wątpliwości co do treści zapisów tego aktu prawnego. One były jasne, precyzyjne i w postępowaniach cywilnych stosowane w zasadzie bez większych problemów, mimo że większość orzecznictwa obowiązywała z czasów jeszcze przedwojennych. W związku z tym chciałam zapytać pana senatora, czy podziela stanowisko Biura Legislacyjnego Sejmu, iż to właśnie w przepisach prawa wekslowego obowiązuje sformułowanie „powinien zawierać", czy też typowym rozwiązaniem jest rozwiązanie „zawiera". Pytam dlatego, żeby, wprowadzając zmiany proponowane przez Senat, skądinąd słuszne w wielu aspektach, nie zaburzyć wartości prawa wekslowego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję, pani poseł.

Proszę, panie senatorze.

Senator Krzysztof Kwiatkowski:

Pani marszałek, szanowni państwo, reprezentuję oczywiście Senat i poprawki, które zostały przyjęte. Wybrnę z tej dla siebie trudnej sytuacji w ten sposób, że powiem, jeżeli mogę, że jak zwykle z przyjemnością zgadzam się z panią marszałek, państwo podejmą decyzję, a poprawki, które prezentuję, przyjęte przez Senat, są takie jak w druku, który państwo otrzymali.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Dziękuję, panie senatorze.

Rozumiem, że możemy już przystąpić do rozpatrzenia poszczególnych poprawek, które Senat zgłosił.

Przechodzimy do rozpatrzenia pierwszej poprawki.

Jeżeli Biuro Legislacyjne będzie zgłaszało uwagi do poszczególnych poprawek, to proszę bardzo. Pani mecenas, proszę się zgłaszać. Rozumiem, że tutaj uwag nie ma i możemy głosować.

Kto z państwa jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki pierwszej? Proszę nacisnąć przycisk.

A, jeszcze nie mamy przygotowanych… Kto z państwa jeszcze się nie zalogował, proszę o zalogowanie się, bo będziemy głosowali za pomocą urządzenia do głosowania. Jeszcze się nie pokazuje. Dobrze, wszystko już działa.

Wobec tego przystępujemy do głosowania. Kto z państwa jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki pierwszej? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o wyświetlenie wyników.

Głosowało 16 posłów – 16 za pozytywnym zaopiniowaniem. Zatem Komisja rekomenduje tę poprawkę.

Przechodzimy do poprawki drugiej. Kto z państwa jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki drugiej? Proszę o naciśnięcie stosownego przycisku. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Dziękuję.

Głosowało 16 posłów: 3 głosowało za poprawką, 13 było przeciw. Poprawka nie otrzymała pozytywnej opinii.

Przechodzimy do poprawki trzeciej. Kto z państwa…

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, można?

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Tak, tak. Proszę bardzo, pani mecenas.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, biuro chciałoby zwrócić uwagę, że poprawki trzecia, czwarta i siódma należy przegłosować łącznie. Taka jest też opinia Senatu zawarta w uzasadnieniu przedmiotowej uchwały. Jest to pewna całość merytoryczna, która polega na zastosowaniu tej samej konstrukcji w różnych ustawach. Natomiast nad tymi poprawkami należy głosować łącznie, bo jest to rozwiązanie symetryczne, czyli poprawki trzecia, czwarta i siódma.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Trzecia, czwarta i siódma łącznie.

Proszę, panie senatorze.

Senator Krzysztof Kwiatkowski:

Powiedziałem, że i z poparciem, z pozytywnym stanowiskiem strony rządowej.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Tak, jest tutaj również pozytywna opinia, rekomendacja ministerstwa.

Zatem przegłosujemy łącznie poprawki trzecią, czwartą i siódmą. Kto z państwa jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawek? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Dziękuję.

Głosowało 18 posłów – 18 za. Zatem poprawki uzyskały pozytywną opinię Komisji.

Przechodzimy do poprawki piątej. Przechodzimy do głosowania. Kto z państwa jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki piątej? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Dziękuję.

Głosowało 18 posłów: 8 za pozytywnym zaopiniowaniem, 10 było przeciw. Poprawka nie otrzymała pozytywnej opinii Komisji.

Przechodzimy do poprawki szóstej. Piątą przed chwilą przegłosowaliśmy, teraz szósta. Kto z państwa jest za pozytywnym zaopiniowaniem poprawki szóstej? Proszę o naciśnięcie przycisku. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Dziękuję.

Głosowało 18 posłów: 1 poseł głosował za, 16 było przeciw, 1 się wstrzymał. Poprawka nie otrzymała pozytywnej opinii Komisji.

W ten sposób rozpatrzyliśmy wszystkie poprawki Senatu.

Pozostaje wybór sprawozdawcy. Do tej pory miałem przyjemność reprezentować Komisję.

Pani mecenas, proszę bardzo.

Legislator Magdalena Klorek:

Tak. Panie przewodniczący, jeszcze jedna uwaga Biura Legislacyjnego. W związku z tym, że poprawki druga i szósta mają tożsamy charakter, a mają też taką samą rekomendację Komisji, w sprawozdaniu – oczywiście, jeżeli nie będzie sprzeciwu – zamieścimy uwagę, że poprawki drugą i szóstą można przegłosować łącznie, żeby przyspieszyć głosowanie na posiedzeniu plenarnym.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Jasne. Rozumiem. Jest zgoda Komisji.

Senator Krzysztof Kwiatkowski:

Czy mogę jedno zdanie?

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Tak. Proszę bardzo.

Senator Krzysztof Kwiatkowski:

Chciałem bardzo serdecznie paniom i panom posłom podziękować za przyjęcie większości poprawek senackich.

Przewodniczący poseł Marek Ast (PiS):

Tak, panie senatorze. Dziękujemy też za przedstawienie tych poprawek. Było nam bardzo miło.

Do tej pory byłem sprawozdawcą. Rozumiem, że Komisja godzi się na to, abym dalej reprezentował Komisję.

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie Komisji.